

Horváth Márk

SLENDER MAN ÉS A KÉSELÉSES HORROR-KOMMUNIKÁCIÓ

A digitális arctalanság, az észrevétlenné válás
és a destruktív írás rendszere

Az arctalanná válásban mindvégig ott rejtőzik, halványan és alig észrevehetően ott bújkál az észrevétlenné válás lehetősége. Észrevétlenné és nem észlelhetetlenné válás, észrevétlenül megragadni az exterioritás mindenegyes elkülönülő aspektusát, széttartó megnyilatkozását, és erőteljesen összerántani vagy összehúzni az észrevétlenné válás visszahúzódo, mégis fokozatosan észlelhetően feltárulkozó homogenitásába, egy olyan xeno-homogenitásba, amely túl van a heterogenitáson. Gilles Deleuze szerint az észrevétlenség „a legnagyobb sebesség és a legnagyobb lassúság közös jegye”.¹ Az észrevétlenségben megtalálhatóak a legszélsőségesebb ellentétek vagy dualitások összekapcsolódásai vagy gépi összeállításai, olyan xeno-homogén zónák, amelyek a létrehozás és az eltörlés bizonytalan találkozási pontjánál megvalósuló írásban is feltűnnek: „*arcot veszteni, falon átkelni avagy fúrni, nagy türelemmel csiszolni, nincs egyéb célja az írásnak sem*”.² Az arctalanná válás mint az észrevétlenség egyik legfontosabb megnyilvánulása – talán pontosabb lenne a feltárulkozás helyett a visszahúzódo szót használnunk – tökéletesen megtűri a szétfeszítő ellentétek, a kiengesztelhetetlen szembenállások egymást megkarcoló, kölcsönösen felszakító vagy feltépő intim közelségét. Az arctalanság egyszerre mazochizmus (az arc letépetésének passzív élvezete) és könyörtelen sadizmus (mások arcát letépni, felfalni, leszabni, levágni, felrántani, lehúzni és megnyúzni), de egyben sadomazochizmus is: két egymással nem összeegyeztethető, de a világot átformáló perverzió vagy szenvedély összeállása.³

Nem foghatjuk vissza a szavakat, nem fukarkodhatunk a kifejezésekkel akkor, amikor az arctelepéről írunk, hiszen betűink és a betűk összeállításából létrejövő karcolatok valójában bevésődések, sebek ejtése a bőr felszínén. Az írás mint lassú türelmes csiszolás, szenvedélyes fúrás, és a falakon való áthaladás, nem tölt be más szerepet, mint az észrevétlenné válás színrevitelét, olyan performativitást, amely valójában eltörlés. Ha fenntartjuk deleuzeiánus kiinduló gondolatunkat az észrevétlenné válás és az arctalanná alakulás párhuzamáról, akkor az írás fúrása, csiszolása, az arcon végzett performatív dekonstrukció olyan rombolás, amely az arctalanság maszkját alkotja meg. Benne van a bevésődés, a jelek benyomódása, végső potencialitásában a teljes arc átírata, eltüntetése vagy kisatírozása, egyszóval az arctalanság létrejötte. Így az írás mint eltüntetés, mint a sajátos jegyek eltüntetése felfogható horror-kommunikációként, az eltüntetés performatív színreviteleként. Dekódoló, destruktív és dekonstruáló aktus, amely mégis az észrevétlenségben feloldódó szembenállásoknak köszönhetően egyben demonstráló megnyilvánulás is. Írok, kommunikálok, jeleket hozok létre és arcokat tépek fel; mindeközben saját szubjektív tekintetem is feltépődik, elcsúszik és végül felszakad arcom, amely üres maszkként (kifeszített bőrként) hever előttem, várva a bevésést és a felülkódolás sadizmusát. Az észrevétlenné válás írása a befogadható nyelvből szökésvonalakat hoz létre, és ezeket a szökésvonalakat az arcba vezeti bele: arcot veszteni és arcokat letépni a horror-kommunikáción keresztül – ez az észrevétlenné váláshoz vezető furcsa szökésvonal. A teleírt, lerombolt, meggyalázott, elélvező, szenvedő, üvöltő arc – mint a fehér fal–fekete lyuk-rendszer terméke – felfedi az uralkodó jelentések által megrajzolt szubjektivitás skizoid menekülési vágyát, az eltörlődés, az észrevehetetlenség és az

¹ Deleuze, Gilles – Parnet, Claire (1990) *Párbeszéd* (Budapest: L'Harmattan), 41.

² Uo.

³ Deleuze, Gilles – Sacher-Masoch, Leopold von (1991 [1989]) *Mazochism: Coldness and Cruelty & Venus in Furs* (New York: Zone Books)

észlelhetetlenség dekonstrukciós mechanizmusait: „folyton az uralkodó jelentések falára tűznek, szubjektivitásunk által ásott lyukakba taszítanak, a számunkra mindennél becselebb Én által ásott fekete lyukba. Fal: erre írónak az objektív meghatározottságok, amelyek gúzsba kötnek, négyzetrácsok közé zárnak, beazonosítanak és felismerhetővé tesznek, lyuk ebben élünk tudatunkkal, érzéseinkkel, szenvedélyeinkkel, túl jól ismert kis titkainkkal s a vágygal, hogy ezeket mások előtt is felfedjük.”⁴ Az arc feltépése az arc–fehér fal megnyitása, átfúrás és extatikus áthatolás a gúzsba kötő objektívizáló meghatározottságok rendszerén. Arctalanná válni, de egyben feltépni és feltépetni, arcot elvenni és arcot veszíteni: a fekete lyuk elsodorja, kicseréli a különálló, látszólag ellentétes partikuláris elemeket, és összeszorítja a maga sötét xeno-homogén zónájába az exterioritás és az interioritás látszólagos elkülöníthetőségét. A fekete lyuk maga az észrevétlenség xeno-homogenitása, a vágyak és szenvedélyes érzések kibontakozó és felszínre kerülő, mégis eltűnő nem-helye. A letépett arc helyén gödrök, lyukak és a feketés megszáradó vér kicsiny fekete lyukai. Az arctalanná válás észrevétlenné válása talán egyben fekete lyukká válás is? A fehér arc-fal négyzetrácsai meghajló és összegömbülő, elpattanó vonalakká válnak az arcon található fekete lyukak szívására, és meggömbülve törlik el a felismerhetőség és a beazonosíthatóság rezsimjeit. Titkok, vágyak, szenvedélyes és gúzsba köthetetlen érzések, szadomazochisztikus arceltűnés és arc eltüntetés bújik meg a szájban, a szemüregben, és a félelemtől összeszűkülő orrlyukokban. Az írás eltörő extázisa, a filozófia örülete ott kering a szemekben, és fekete szemgolyókká formálja az elrejtőző felfedés perverzítésát. Mikor az arctalanságról írunk, nem kerülhetjük el az arc rövid spekulatív ismertetését: „Az arc, noha e rendszer terméke, társadalmi képződmény: széles arc, fehér orcákkal, s a szem által körvonalazott fekete lyukakkal.”⁵ A szem által körvonalazott fekete lyuk az arc egészének elnyelésével fenyeget, megteremtve így az arctalanítás és egyben az észrevétlenné válás lehetőségét. A fekete lyuk-szem olyan dekonstruáló zóna, amely az arctalanság felé nyit meg szökésvonalakat.

A digitalitás hipervalósága és a beomló, egyre rendezetlenebbé váló, hétköznapi értelemben vett valóság között olyan átjárások, átfolyások és összemosódások figyelhetők meg, amelyek kölcsönösen befolyásolják a két, egyre inkább komplexifikálódó és perverz módon összeálló rendszert. Ezek az átjárások nem annyira az identitás vagy a reterritorializáció kiterjedései, nem olyan felidézésre alkalmas területek, amelyre emlékezni tudunk, hanem egy deterritorializációs, felbomlasztó intimitás teresedése, „amelyre nem lehet emlékezni”.⁶ A nem-emlékezés területe megkíván egy olyan dezindividuáló és dezantropomorfizáló kommunikációs módot, amely az üzenet forrását és annak fogadját egyaránt feloldja egy identitás mentes intimitásban. Az arctalanná válás horror-kommunikációjának lehetőségét vetjük fel. A motorikus űrben a kommunikációra megnyíló szájak mozgását elnyeli a fekete lyuk-szempár. A szájak beleomlanak a sötét szem gödrébe, és az arcvonások egyenként oldódnak fel ebben az elcsúszásban: az arctalanság egyszerre egy kiterjedő fekete lyuk (a fekete szem megnagyobbodása vagy meghízása) és a partikuláris vonások, ráncok, arcrezdülések beleveszése egy kísérteties, hűvös, fehér falba. Tátongó mélyedések, és a jelleg nélküliség kiterjedése párhuzamosan, egymás mellett fér meg a legnagyobb sebesség és a legnagyobb lassúság mellett az észrevétlenségben. Mindez

⁴ Deleuze – Parnet 1990: 41.

⁵ Uo.

⁶ Nancy, Jean-Luc (2010 [2000]) *A portré tekintete* (Budapest: Műcsarnok), 32.

megragadhatatlannak vagy elképzeltetlennak hangzik? Akkor segítségünkre lesz Deleuze és Guattari, akik Kafkáról szóló könyvükben nagy hozzáértéssel írják le a sötét szemű fiatal hölgyeket: „*de vajon milyenek ezek a szomorú, fekete szemű fiatal nők, akiről szó van? Nyakuk fedetlen, csupasz. Magukhoz hívnak, hozzád simulnak, öledbe ülnek, megfogják a kezéd, simogatnak, várják, hogy simogasd őket, megcsókolnak, fogaikkal beléd marnak vagy fordítva, beléjük marsz, megerőszakolnak vagy hagyják magukat megerőszakolni, időnként fojtogatnak, sőt vernek is, zsarnokok, de hagynak elmenni, sőt elúznak, mindig máshova küldenek.*”⁷

Minden simulás egyben elutasítás; a bőr dörzsölődésébe kikerülhetetlenül belekeveredik a megnyúzás érzése, és fordítva, a megkínzás vagy megerőszakolás nem több, mint egy felfokozott, még intenzívebb simogatás. Talán a horror-kommunikáció is egyfajta furcsa eltúlzott, felfokozott simítás volna? A szem által körvonalazott fekete lyukak – mint sötét, szétmállott koponyadarabkák – az arctalanított vagy megnyúzott arc identitásnélkülisége felé vezetnek. A szökésvonalak erőszakos simítások, karmolások: hosszú körmök akadnak bele az arc felszínébe, és identitás nélküli non-kommunikatív, pontosabban kizárólag horror-kommunikációra képes arctalan és észrevétlen fekete lyukakká válunk. A fehér orcák telekarcolt papírok, összegyűrt és elhasznált törmelékek, amelyeken a sötét karcolatok egymásba vesznek. Elkallódó levelek, összegyűrt papírok és véres zsebkendők, mocskos fehér anyagok, szuvasodásnak indult fogak: fekete lyuk-kezdemények és az arctalanság kísérteties falfehérje. Lehetetlen közelséggel találkozunk a fekete lyukak által szabdaltszerű fehér felületeken, vagy esetleg egy paradoxonnal van dolgunk? A fekete lyukak által generált motorikus űr magát a paradoxont, sőt a szembenállást is deterritorializálja. Ez a mikro-metamorfikus, deterritorializált motorikus űr emeli a paradoxont egy szinttel feljebb: így egy másodfokú paradoxont vagy hiperparadoxont kapunk. Az elemek nemcsak ellentétesek vagy kölcsönösen kizárják egymást, hanem az elemek önmagukban is paradoxonok vagy paradox-jellegűek. Olyan elemekből álló paradoxonnal van dolgunk, amelyek önmagukban is terhesek ezzel a paradoxikussággal: hófehér ártatlan arc és a halálfej darabkákat tartalmazó fekete lyuk-szerű sötét szemek, hatalmas nyílássá torzuló száj, valamint az arctalan vonások, specifikus jegyek nélküli kísérteties fehérsége. Ezek az elemek azonban nem állnak össze egyetlen nagy paradoxon-rendszeré, hanem folyamatosan, gyökérszerűen szétágaznak, és szertelenül kuszálódnak a végtelen káosz felé. De olyan erős az ellentét a két elem között, hogy a paradoxon gravitációs mezeje mégis összehúzza, vagy maga köré gyűjti ezeket a heterogén szálakat.

A motorikus űrben süllyednek és emelkednek a koponya darabkái, és a szomorú lányok lesütik szemüket. Ez nem egy végleges szemlecsukás, nem a teljes megsemmisülést tartalmazza, csupán a szegmentált gyorsítást, a szemek paranoiás módon mozognak, remegnek, mintha az apró csontdarabok belezuhantak volna a fedetlen, csupasz nyakú, szomorú, fiatal nők fekete szemébe. Kiazmust alkot a halálfej-betegségdoboz egy eleme és a halál, a megszűnés, a sötétség gondolata: utóbbiak a csontredőkben, a betegségdoboz fiókjaiban, elferdített térrendszereiben húzódnak meg, de folyamatos pulzálásban vannak. A fekete lyukak bizonytalan zónáját folyamatosan elfedik, elrejtik a vékony, pillangószárnyhoz

---

⁷ Deleuze, Gilles – Guattari, Felix (2009 [1975]) *Kafka: A kisebbségi irodalomért* (Budapest: Qadmon Kiadó) 127.

hasonlatos hófehér pillák. Fekete lyukak, fehér falak, elrejtőző szadomazochisztikus vágyak, és a rendezettség vagy a leszámazás logikái. A halál gondolata megrettentően sötét, míg a halálfej, a koponya fehér csontdarabokból áll. A csontdarab kemény és fenyegetően éles széléhez hozzányomódó meghalás ideája berobbantja a motorikus úrt, ahol a szegmentált gyorsítás hatására elkerülhetetlenül egyesülnek a kisasszonyok fekete, lágy, ruganyos, húsos szemei és az apró fehér csontocskák. Rá kell mutatnunk, hogy a motorikus úr és a szegmentált gyorsítás nem egymást kizáró fogalmak: „*a szegmentált gyorsítás vagy burjánzás eme módszere egyesíti a végest, a szomszédost, a folytonost és a határtalant.*”⁸ A vonaglás, a nedves ölek simítása a feloldódás, az erotika burjánzása, egy radikális alteritás, egy sötét vaginális hiányból táplálkozó alsó-szem, olyan tekintet, amely befelé, az üres méh felé tekint, és ezt a hiányt átfordítja. Ez az átfordítás azonban nem jár kilökődéssel, vagy kipréseléssel, nem nevezhetjük ezt a folyamatot a belső szervek teljes kinyomódásának: ez még nem az internalitás megnyilatkozása. A szomorú szemű fiatal lányok fekete szemei a méh belső ürességével terhesek. Nem megszűnés és nem megsemmisülés, de mégcsak nem is végzet; sokkal inkább abszontológia, a hiány negativitásának megnyilvánulása, amely deterritorializálja a szemet, a kocsonyás, ruganyos, puha szemgolyót az üresség, a fekete szemüreg színével fertőzi meg.⁹ Részleges és visszafogott lenne ez a deterritorializáció, ha megállna a szem hiányának (szemüreg) és a szem meglétének felcserélésénél, pontosabban összemérésénél. Mint fent kiemeltük, a koponya-betegségdoboz felszínének vagy síkjának motorikus ürje, vagy az abszolút küszöb-leendése éppen azért radikalizálódhat, vagy léphet meg – tehát deterritorializálhat –, mivel kiazmust alkot a halál gondolatával, a csont repedéseinek vagy a halál-maszk tapinthatósága, szenzualitása egybefolyik a szenzualitás által feltárt és elrejtett belső bordázattal. Azt is mondhatnánk, hogy a fekete szem egy olyan látás eredménye, amely valójában visszautasíthatatlanul befelé fordul, és amely deterritorializálta a szemgolyót, a szemhéjat. Ez a deterritorializált látás nem a külvilágban, nem a feltárulkozó külsődleges látványban, hanem az internalitásban fellépő látás hiányában találja meg saját eredendő territóriumát. Innen nyeri, innen szívja fel, vagy azt is mondhatnánk, hogy innen szopja fel saját nyersanyagát, önnön feketeségének plasztikus alapját. És pontosan ez a befelé forduló szopás vagy szívás az, amely lehetővé teszi azt a rezgő, bizonytalan mozgást, azt a felfokozott szenzualitást, amely a szomorú szemű lányokat jellemzi. Ezért lesznek képesek magukhoz hívni bennünket, ezért simulnak hozzánk szikrázó, elektronikusan pulzáló sötét vaginájukkal, amely azonban nem ölükből van többé, hanem elmozdult onnan, és felfutott egészen a fekete szemekig. Simogatásuk közben ránk néznek, nedves üres méhüket magukba gyűjtött vagina-szemükkel láthatatlan nedvességet eresztenek ránk.

Több ez, mint simogatás – és erre Deleuze és Guattari is felfigyeltek. Nem győzzük hangsúlyozni, hogy a szomorúság szenzualitásának kulcsa ezekben az elkeseredett, üres fekete szemekben lelhető fel. Az üresség dús, mély, mint egy feltárhatatlan vagina, egyszerre hívogató és rémisztő. A fogak belénk marnak, bőrünkbe mélyülnek, és húsunk lágysága és a fogak keménysége összeolvad. A sötét szemekből kiinduló felbomlás vírusosan továbbterjed. De nem a szem az, ami deterritorializál, hanem a kifordított látáson keresztül, a semmibe vezető látás az, ami éjszakai vándorlásba kezd. A sötét látás, a befelé forduló tekintet az, ami

⁸ Deleuze – Guattari 1986 [1975]: 118.

⁹ Horváth Márk – Lovász Ádám (2016) *Absentology and epistemology* link: <http://veneratio.eu/blog/2016/03/29/mark-horvath-adam-lovasz-absentology-and-epistemology/>

először leszopja a méh sötétjét. Milyen lehet egy hiányzó magzat fejletlen fallosza? Miféle kikerülhetetlen keménység van az éjszakában? Ahogy befelé szív a szem, úgy a megszűnés elvándorol a fekete szemektől egészen a szájakig: belénk harapnak ezek a szájak, és mi megharapjuk azokat a kezeket, amik az imént még simogattak bennünket. A sötét szemek sötét fogakként erőszakolják meg bőrünket: „*a száj, a nyelv és a fogak deterritorializálódnak*”.¹⁰ Mozog a hús, rázkódik az egész test, a bőr felszínét a betegségdoboz felszínén képződő motorikus űr lepi el. Erőszak ez, végzetes erőszak! Nem lehet a sötét szemek ürességét túlélni, nem lehet elviselni többé ezeket a pásztázó szemeket. Megerőszakolnak ezek a kurvák bennünket, megharapnak, időnként fojtogatnak, de nincs mit tenni, a szexuális erőszakot verés, zsarolás és kölcsönös zsarnokoskodás követi: fogak folynak össze nyállal és ondóval, a szemekben pedig fekete fogak úsznak. Felidéznek bennünk, az üresség által megerőszakolt áldozatokban ezek a szemgolyókban úszó fekete szemek egy koponya darabkái. Merleau-Ponty rámutat arra, hogy „*a testi lét átvilágíthatatlan mélységeivel, sok egymáshoz simuló felületével, egymást takaró lapjával és a benne lappangó tartalommal, amiben hiány és távolság mutatkozhat meg (...)*”.¹¹ A motorikus űr és a szegmentált gyorsulás az átvilágíthatatlan mélységekhez való simulás eredménye, olyan összekeveredés vagy szenzuális kiazmusszerű vegyülés következménye, amely kizárólag egy deterritorializált pontból indulhat ki. A sötét szemek nem a külvilágtól feketültek be, hanem éppen fordítva. Befordulva, és remegve elmerülve egészen a jövőtlenségig, a hiányból kiszívva ezt a sötétséget a szemgolyó hirtelen megfordul, és ezt a sötét fényt kezdi magából sugározni, mintha a megsemmisült Sötét Nap egy jelentéktelen megnyilvánulása lenne. Lyukakra, szakadékokra, vajatokra, hézagokra vágyakozunk: „*Semmi meglepő nincs abban, hogy gondolataink, ideáink és képeink ahelyett, hogy a szakadék szélén várakoznának, belevetik magukat a lyuk mélyébe: barlangok, üvöltő szájak, átdöfött szívek, inter feces et urinam, koponyák tatóngó szemüreggel, kasztráló vaginák, nem nyílások, hanem vajatok, üregek, beomlások – s az egész test mint aláhullás egy nem-helyre.*”¹² Honnan származik ez a kiábrándultság, ez a feldarabolódottság, ez a kikezdzhetetlen keserűség? Hogy rejtőzhet, hogy bújhat meg a befelé forduló sötét szemben a koponya mint betegségdoboz többdimenziós rontás-rendszere? Ez a kiábrándultság vagy elkeseredettség átfertőzi a nyelvet is, minden megszólalást áthat a horror-kommunikáció alaptalansága. A deterritorializált szem remegő bizonytalansága kikezdi a hangképzést is, és a száját, illetve az ajkakat is deformálja.

Eddig az arctalanság és az észrevétlenség kialakulását kívántuk felvázolni: egy „*meghatározatlanság-középpont*” felé tettünk bizonytalan lépteket a meghatározatlanság-középpont, az arctalanság és a nem-emlékezés gondolatiságának felidézésével.¹³ Persze nem azt állítjuk, hogy a nem-emlékezés területe kizárólag kivonásból vagy elvételből állna. A nem-emlékezés deterritorializációs zónája „*önmagában centrumot alkot, a világ meggörbül*”, és e gravitáló kiterjedés köré szerveződik.¹⁴ Egy, az exterioritást meggörbítő erőszakos, skizoid interioritást keresünk, egy olyan kiterjedést, amelyre – azon túl, hogy nem lehet emlékezni – önmaga sem akarja a centrális pozíciót fenntartani. A meghatározatlanság

¹⁰ Deleuze és Guattari 1986 [1975]: 40.

¹¹ Merleau-Ponty, Maurice (2006 [1964]) *A látható és a láthatatlan* (Budapest: L'Harmattan), 154.

¹² Nancy, Jean-Luc (2013 [2000]) *Corpus* (Budapest: Kijárat Kiadó), 55.

¹³ Deleuze, Gilles (2008 [1985]) *A mozgás-kép. Film I.* (Budapest: Új Palatinus), 87.

¹⁴ Deleuze 2008 [1985]: 86.

középpont megtagadja saját centrális helyzetét, és a horror-kommunikáción keresztül folyamatosan tagadja azt. A horror-kommunikáció így olyan kommunikatív gesztus vagy megnyilvánulás, amely lényegében a kommunikáció lehetetlenségéről árulkodik egy deterritorializáló, felbomlasztó dadogáson keresztül. A horror-kommunikáció erőszakos túlműködés, és egyben az üzenet fogadójának szenzuális kiszervezése vagy megkínzása. De a szadomazochizmus és az arctalan meghatározatlanság-középpont kapcsolatáról többet majd később szólunk. A nem-emlékezés mellett a deterritorializálódó, skizoid centrum megnyilatkozása többletszavakon keresztül megy végbe. Azt kívánjuk bizonyítani, hogy a nem-emlékezés önmagát megtagadó, öngyűlölő középpontja a még teljesebb deterritorializáció potencialitását rejtő fölösleges többletszavakat termel gépi elrendeződésként: „*talán egy szó, csak egy szó, de többletszó, egy szó, amely már fölösleg, és ennyiben örök hiányként jelen lévő.*”¹⁵ Összecsúszás, szenvedélyes kitágulás és belefolyás egy kiazmatikus húsba: ez a nem-emlékezés alapú horror-kommunikáció feltűnése, amely kölcsönösen megsemmisíti a kommunikatív aktusban résztvevő feleket. Azonban nem beszélhetnénk valódi deterritorializációról vagy megbomlott strukturalitásról akkor, ha a horror-kommunikációt egy előzmény nélküli, kezdet- vagy kiindulóponttól mentes szingularitásként, valami hirtelen feltűnő eseményként értelmeznénk. A test húsába belevésődő horror-kommunikatív írás önmozgásán keresztül „*önmagához és önmaga felé hív minket, önmagába vezet*”, ahol egy szerteágazó eredetrendszer tűnik fel, egy olyan nem lineáris lezármazástörténet, amely sokkal inkább nevezhető mutációnak vagy komplexifikációnak, mint hagyományos értelemben vett hierarchikus lezármazásnak.¹⁶ A horror-kommunikációs deterritorializációs térbe való belépésen keresztül azonban nem egy elzárkózó, teljesen elkülönülő interioritásban találjuk magunkat, hanem a külsődlegesség, a kívüliség megváltozott zónájában: belépünk a horror-kommunikáció húsba vágó, erőszakos terébe: a jelek, a szavak és a szóközök késeként és láncokként záródnak ránk, „*miközben az odakint mutatja meg magát.*”¹⁷ Nem célunk önállóan megvizsgálni a digitális kommunikatív rendszerek és a virtualitás hipervalóságának működését, és nem kívánunk részletes elemzésbe bocsátkozni a késő-kapitalizmus valóságát illetően, hiszen kizárólag ezekre az átmeneti, queer kommunikatív zónákra koncentrálna tárhatjuk fel az interioritás és az exterioritás összezsugoruló, labirintusszerű rendszereit.

Olyan áttöréseket, lyukakat, átjárókat vagy kapukat kívánunk feltárni, ahol a két rendszer kibogozhatatlanul összegabalyodik, ahol a digitalitás fraktális kódrendszere belehatol az elektronikus technológiák által folyamatosan ostromlott húsba, és ahol ez a hús benyomódik, eltorzul, elcsúszik, és váratlan, meglepő helyekre vándorol, tehát egyszóval deterritorializálódik vagy felbomlik. A két egymással kapcsolatban lévő alrendszer „*természetesen különbözik egymástól, mégis egymás mögött futnak, egymásra utalnak, egymásban tükröződnek anélkül, hogy meg tudnánk mondani, melyik az első, és végső soron ugyanarra a megkülönböztethetetlenégi pontra érkezve összekeverednek.*”¹⁸ Deformációt, eltorzulást, elkenődést és arctalanná válást keresünk ezekben az átmeneti zónákban vagy átjárókat megnyitó kapukban, ezért elemzésünk nem feleltethető meg sem a digitalitás, sem a

---

¹⁵ Blanchot, Maurice (2014 [1973]) *A túl nem lépés* (Budapest: Kijarat K.) 11.

¹⁶ Nancy 2010 [2000]: 32.

¹⁷ Uo.

¹⁸ Deleuze, Gilles (2008 [1985]) *Az idő-kép: Film 2.* (Budapest: Palatinus), 58.

valóság materialitásának vizsgálati kritériumainak. Az elemzés sorait eltereli és kifordítja ez a deterritorializációs, pulzáló mező, és önmagát, saját identitás nélküliségét írja bele a filozófiai vizsgálódás nyelvi rendszereibe, felülkódolva mindezzel a modern racionális teoretikus írás megszokott kódjait. Felülkódoló gépezetről beszélünk az arctalanná alakító deterritorializációval kapcsolatban, azonban ez a kódképzés a jelentés és identitásvesztés kódjainak tenyésztését jelenti, olyan hipermediális és szürreális transzformációt, ahol a több egyben kevesebb, és a jelentéktelen, az elenyésző, a semmilyen figyelmet magára irányítóvá és előtérbe kerülővé transzformálódik. A periféria, a mellékes, a lényegtelen, az alantas telepszik meg a folyamatosan körforgásban mozgó középpontban, és ebből a cirkuláris és egyben rángatózó iránytalan mozgásból a szétszóródás eksztázisa jön létre, amely során az elemző írás partikuláris részletei feloldódnak egy deterritorializált kódrendszer plasztikus túltengésében, és az egyéni arcvonások teljességgel kitörölődnek a vízszintes és függőleges mozgások következtében. A visszahúzódó nem-létezőből komplex hipermediális rendszereken keresztül agresszív, pusztító aktor lesz, az arctalanságból pedig felismerhető, sőt félelmet kiváltó jegy.

A 2008-ban kezdődő Slender Man-jelenséget ilyen poszthumán deterritorializációs mezőként értelmezzük, amely a hiperkapitalizmus által kikezdett hétköznapi valóság és a digitális kódok és mém-rendszerek közötti átmeneti zónában található. Slender Man partikularitásoktól mentes, elkenődött, bizonytalan identitású arca mögött valójában a szimulációs rendszerek deterritorializációs logikája működik, amely az arctalanná és észrevétlenné válás szökésvonalait teremti meg. Nem kíván feltűnni vagy kapcsolatot teremteni, mégis „radikális kíváncsiság” által vezérelve bizonytalanságot hoz el.¹⁹ Mikor erre a kísértetiesen fehér, maszkos, mégis riasztóan üres arcra tekintünk, akkor megfigyelésünknek nincsen pontosan körülhatárolható tárgya, nincsen olyan jegy Slender Man arcán, ami emberi kommunikációra vagy megragadhatóságra adna okot. Ebben az értelemben az arc hiányának arca van előttünk, tehát téves azt állítanunk, hogy semmi sincs előttünk, hanem egészen pontosan a semmi az, ami előttünk van. De ez a kitörölődött arc egy „örökké önmagát felidéző” kiterjedés, az „önmagába visszatérés” és az „önmagához eljövétel” feltűnése.²⁰ Az arc hiányának arca önmagához tér vissza akkor, amikor nem idéz fel senkit, és ezen önmagához való eljövételkor újra és újra eltörli saját magát. A visszatérés itt egy abszontológiai hiánytermelés és az örökké önmagára rátaláló semmi sajátos összeállása. Az arc hiányának arca mindig hiányos, hallgatag, ám ezt a hallgatagságot többletszavakkal fedi el. Örök hiányként fellépő kommunikatív felesleg az, ami az arc hiányának arcát elhagyja. Az örökké önmagát felidéző és önmagába összeroskadó hiány megpillantása egyszerre a semmilyenség, a hiány érzetét kelti és a nem-emlékezés felidézésén keresztül furcsa újszerűségre ébreszt rá bennünket. A többletszavak örök hiányt hordozó feltűnései kizárólag a nem-emlékezés felidézésére képesek.

---

¹⁹ Haraway, Donna J. (2016) *Staying with the Trouble: Making Kin in the Chthulucene* (Durham and London: Duke University Press), 37.

²⁰ Nancy 2010 [2000]: 29.

Azonban még ez a leírás sem képes megragadni Slender Man radikális idegenségét. Valójában az arc hiányának arca, a „Semmi” nem előttünk van, velünk szemben, hanem elől van, közel, és mégis, az arcot létrehozó deterritorializációs mozgás hatására végtelenül távol. Nem az arc hiányának arca van előttem, hanem én magam vagyok (mint internetes felhasználó és digitális tartalmakat létrehozó, egyre inkább kiborgizálódó poszthumanizálódó aktor) az arc hiányának arca mögött. A Semmi arcában vagy az arc hiányának arcában vagyok, vagy annak jelenlétében vagyok akkor, amikor szembenézek Slender Mannel.²¹ Ehhez a jelenlétbe kerüléshez, pontosabban az arc hiánya arcának jelenlétébe való kerüléshez egy poszthumán kommunikációra van szükség, amit horror-kommunikációként is megnevezhetünk. Tehát ebben a tanulmányban nemcsak arra teszünk kísérletet, hogy teoretikus módon megközelítsük ezt az arc nélküli, nyulánk, félelmetes alakot, hanem hogy elemző módon álljunk hozzá azokhoz a megnyilvánulási és feltűnési módokhoz, amelyeket Slender Man hoz létre. Slender Man üzeneteit és szimulációs, alaptalan feltűnéseit egy poszthumán horror-kommunikáció megnyilvánulásaként értelmezzük, amely legszélsőségesebb esetének a késelést mint inhumán szökésvonalakat megnyitó poszthumán levelezést tekintjük. Slender Man véres, bizonytalan, a valóságot felforgató digitális kommunikatív megnyilvánulásainak előzményeként Sade börtönleveleit és Kafka leveleit, pontosabban *Chantam Thomas* Sade-értelmezését, valamint Deleuze és Guattari Kafka-értelmezését vehetjük számításba. Slender Man késeléses horror-kommunikációja és szadisztikus levelezése a kommunikáció olyan szerteágazó végpontját nyitja meg, ahol az üzenet nemlétező feladója éles, a test felületét felnyitó üzenetével kivézteti és megszünteti az üzenet fogadóját. Mindez egy olyan extatikus, perverz, poszthumanisztikus összekapcsolódást hoz létre, amely a kommunikáció megsemmisüléséhez vezet. Az a virtuális, szimuláció alapú digitális kódokból építkező deterritorializációs mező, ami összeomlasztja a valóság és a szimuláció különállóságát, valójában megkérdőjelezi az emberi kommunikáció és az ember kategóriájának integritását, valamint az antropocentrizmus tarthatóságát. Slender Man üzenetei egy ember és az ember Arcát követő kor eljövételének

---

²¹ Nancy 2010 [2000]: 23.

tétova előjelei. Slender Man tehát nem csak egy lyotard-i vagy baudrillard-i értelemben vett posztmodern mém, hanem a szubjektum decentralizálását és a metanarratívák végét követő posztumán pluralitás megtestesítője, aki egyszerre megannyi diskurzus és digitális kommunikáció összeadódása, és mindeközben egy arctalan, felismerhetetlen senki.

Stefan Herbrechter a poszthumanizmus kapcsán az „*elképzelhetetlen eljövételéről*” értekezik.²² Ennek az elképzelhetetlennek a hirtelen, erőteljes megnyilvánulásaként értelmezhetjük a Slender Man által véghezvitt horror-kommunikációt. Herbrechter szerint az ember végének bizonytalan, de egyben elkerülhetetlen volta vezet ahhoz, hogy a vég, az apokalipszis vagy az idegen ember utáni állapot antropomorfizációja megtörténik.²³ Slender Man esetén csak részlegesen történik meg ez az antropomorfizáció, tehát a humanizmus végének, a posztumán kor, és egyben az elképzelhetetlen eljövételének teljes antropomorfizálása csődöt mondott. Slender Man nem a teljes embertelenség, nem a kimondhatatlanság vagy a megnevezhetetlenség, hanem a katasztrófa antropomorfizációjának részlegességéből megszökő arc nélküli arc megjelenése. Egy dekonstrukció-kezdeményről beszélhetünk, amely valójában átmenetiségében, kiborgizációjában teljes: Slender Man az arctalanság, a felismerhetetlenség teljességét viszi színre. Megpillantjuk a hosszú, elkenődő, egyfajta sajtószerű feloldódásban lévő testet, és mégis az arc hiánya az, ami igazán megragadja tekintetünket. Az arc nélküliség arca a torz, megnyújtott teste révén folyamodik a testhez, és e furcsa test révén birtokolja testét idegen énként, amelytől meg van fosztva.²⁴ A hiányos arc és a test révén birtokolt idegen én találkozása egy folyamatos lefejezésre, és egy folyamatos szétválasztási kísérletre utal. Mintha a sötét szem/fekete lyuk deterritorializálási mechanizmusa legyűrűzne egészen a testig, és azt lefelé, folyamatosan a fejtől távolodó mozgásban tartaná. Slender Man arctalan feje hozzáragadt a sikertelenül letépődő – ám ezáltal megnyúló – torz testhez. Azonban nem felejthetjük, hogy „*a test az idegen »ott-lent« (minden idegennek ez a helye), mert itt van. Itt, az itt »ottjában«, a test megnyitja, felvágja, eltávolítja az »ott«-lentet.*”²⁵ A megnyitott, felvágott és mindeközben erőteljesen megnyújtott „*ott lent*” Slender Man esetén csupán kezdetleges tükörképe az arctalanság „*ittjének*”. A minden jellegzetességtől megfosztott, partikularitásoktól mentes arc „*ittje*” nem az ismerőség, a kiszámíthatóság, a rendezhetőség vagy a racionalitás helye, hanem a szadomazochisztikus felszámolódás, az idegenség, az összeomlottság és az irracionális zónája. Az örület – és ez a filozófia örületére is igaz – rendezettebb a racionalitásnál, és homogénebb a homogenitásnál: irracionális xeno-homogenitás az észrevétlenné és arctalanná válás olyan ismertetőjegye, amely felszámolja a felismerhetőséget.

Milyen maradvány vagy nyom tűnik fel akkor, amikor az átmenetiség furcsa zónájában mégis meg kívánjuk ragadni az írást is felbomlasztó deterritorializációs centrifugális mozgást, ha szó szerint húsbavágó tapasztalatokkal és impulzusokkal kívánjuk megközelíteni a virtualitás fraktális kódjai és a valóság eltűnőfélben lévő materialitása közötti deterritorializációs mezőt, azt az arctalan vagy „egyenesen arctalanító” átmeneti kiterjedést, amely a felbomlasztás közepette is megigéző és szadomazochisztikusan elcsábító? Sebek

---

²² Herbrechter, Stefan (2013) *Posthumanism. A Critical Analysis* (London and New York: Bloomsbury Academic), 76.

²³ Herbrechter 2013: 77.

²⁴ Nancy 2013 [2000]: 17.

²⁵ Uo.

jönnek létre: sebek és sérülések a falfehér rendszeren, mint írások, jelek, de egyben mély és nyílt sebek, mint nem-helyek, amelyben felfakad „a végtelen önmagába húzódás”.²⁶ A sebek kezdetleges formában olvashatóak, leolvashatóak vagy beolvashatóak, rögzíthetők és tárolhatóak: kéjesen kommunikációra és közlésre kínálkonak fel. Azonban az a végtelen önmagába húzódást kipattintó szenvedélyes felfakadás – amely, bár a bőr felszínén lejátszódó folyamat, mégis a seb sötét belsejét tárja fel – „a lyuk nem-formáját vagy formán túliját” rejti, már nem leolvasható, nem rögzíthető és nem is kommunikálható. A horror-kommunikáció tárja fel a lyuk nem-formáját rejtő, felfakadó sebek belső szerkezetét, ahova valójában minden kiterjedés és minden test törekszik. Slender Man és az ő horror-kommunikációja jelenti azt a betetőződést és egyben végpontot, amely programjának irányvonalait először Sade jelölte ki: „stigmákkal szabdalt csupasz test, a munka, a pihenés, az ügyetlenség, a megalázások, a rossz táplálkozás, az ütések, a félelmek sebei, égésfoltjai, fekélyei, bekötözés nélkül, behegedés nélkül, seb, amely nem záródik be soha.”²⁷ Az arctalanítás szadomazochizmusa, az arcletépés és az arc letépetése egy olyan deterritorializációs körforgás, amely teljesen sohasem záródik be, mégis folyamatosan alaptalanít, felszámol, csonkol és darabokra vág. Ahogy „a seben át távozik a vér, cseppenként, iszonyatkeltően, kétségbeejtően”, úgy az arctalanság be nem záródó dekonstrukciós zónájából vékony, hegyes késekként áramlik kifelé a horror-kommunikáció erőszaka.

Mieke last seen at the playground "De goede hoop" in the presence of a strange, tall man. 2007

WeKnowMemes

²⁶ Nancy 2013 [2000]: 55.

²⁷ Uo.

A valóság tekintetében az írást, míg a digitalitás esetén a gépelést és a mechanikus kódolást vagy kódbevitelt függeszti fel az arctalanítás zónája. Milyen kézmozdulatok, görcsös rándulások, kifürkészhetetlen kitekeredések vagy öntudatlan skizoid remegések maradnak meg az írás bevégződésével? Vége a levelezésnek, nincsen online kapcsolat, a kéz öntudatlanul, hajlékonyan és kifacsarodva remeg, mintha egy részleges összeomlás csupán a végtagokra korlátozódva remegtetné a karokat: a váratlanul és általában semleges élethelyzetben jelentkező rohamok ebben az esetben az átmenetiség deterritorializációs átjárójában ragadják meg a kezeket, amelyek csak szúrnak, tépnek, szeletelnek és marcangolnak, a teljes megőrülés veszélye csupán a kezeket fenyegetve dekonstruálja a megnyilvánulások vagy megszólalások lehetőségét. Az írásban azonban mindig is volt egy bevésődés, egy felsebzés, egy a testet megsértő poszthumán potencialitás. A latin szó az írásra, a *scribere* a harapás szóból származik, míg a görög *graphein* vésést jelent. Sade, Kafka és Slender Man levei és kommunikációs megnyilvánulásai egy olyan kannibalisztikus harapásra vagy a testet felsértő, majd tönkretévő vésésre utalnak, amely a teljes deterritorializáción keresztül az emberi test megszüntetésétől egy gépi elrendeződés felé vezetnek. Vilém Flusser az angol „to write” ige kapcsán idézi fel az írás és a pusztítás sajátos kapcsolatát: „az angol »to write« arra emlékeztet, hogy a »karcol« és a »karmol« szó azonos töről fakad. A karcoló stílus tépőfog, s aki valamibe belevés, karmoló tigris: széttépi a képet. A vésések széttépett, szétszakított képtetemek, olyan képek, amelyek az írás tépőfogának estek áldozatul. (...) Az írást végző tépőfog a képek ellen fordul, amelyeket az objektív világról és az objektív világból magunknak készítettünk. (...) Szétszaggatja a világról alkotott elképzeléseinket, hogy az ily módon szétbontott képzeteket kiegyenesített sorokba, megszámlálható, elbeszélhető, bírálható fogalmakba rendezze. Ezért alapjában minden írás iszonyú.”²⁸ Az írás bevésődés, felszámolódás, az anyag megtámadása. A kommunikáció így ezen a vésésen, lyukfúráson, súrlódáson, dörzsölésen keresztül zajlik. A kommunikáció sebképzés és sebtáadás. Pontosabban fogalmazva: a test materialitását felszakító írás a sebben tenyésző virulens beszéd, virtuális viralitás. Digitális vírusok képződnek Slender Man kisélesei által megnyitott tatóngó sebekben.

Chantal Thomas Sade, míg Deleuze és Guattari Kafka kapcsán emeli ki a levelezés szökésvonalakat megnyitó, egyszerre deterritorializációs és a bürokratikus rendszerben hiper-reterritorializációt végrehajtó technikáját. Thomas szerint „Sade levelezése a börtönben ülő rabé. Az a funkciója, hogy biztosítsa a túlélés érzelmi és anyagi előfeltételeit, ebből a szempontból Sade-nak, tulajdon kifejezésével élve, csakugyan a levelezés az »egyetlen horoszkópja.«”²⁹ A túlélés itt nemcsak a művész, az alkotó ember túlélése, hanem valóban egy anyagi előfeltételeket megteremtő biológiai cirkuláció, olyan textuális anyagcsereprogram, amely a szélsőségesen zárt, perverz és fojtogató interioritásba, a leveleken keresztül széttartó és kevésbé ismert, idegen exterioritást vezet be a nyelv specifikus kódrendszerén keresztül. A bezártság, a felfüggesztettség állapotában szó szerint a test egésze bilincsbe van zárva, és a testet hegek, sérülések, kezeletlen betegségek és a mozgáshiányból adódó felfekvések nyomai írják felül. A zártság jelrendszere, az interioritás kódja Sade megtört testét ostromolja, míg az exterioritás jelrendszere a túlélés érzelmi és

²⁸ Flusser, Vilém (1997) *Az írás: Van-e jövője az írásnak?* (Budapest: Balassi, BAE Tartóshullám, Intermédia), 16.

²⁹ Thomas, Chantal (2003) *Sade* (Budapest: Magyar Könyvklub), 77.

intellektuális feltételeit teremtik meg. Azonban a két kommunikációs jelrendszer Sade perverz textualitásában és feljegyzéseiben szélsőségesen összeomlik: leveleiben, feljegyzéseiben és könyveiben a felfüggesztett és fizikailag megostromlott rabtest, a börtön/interioritás kódjai által húsba írt sorai vegyülnek a külvilág levéltöredékeivel és hírfoszlányaival. Fontos itt kiemelnünk, hogy nem önmagukban a levelek nyitnak meg szökésvonalakat és deterritorializációs csatornákat, hanem a megkínzott, fájdalmak által gyötört rabtest – ami valójában nem más, mint egy felfüggesztett, mozgásképzelen test – és a raboskodás és elzártság húsba írt jeleit a feljegyzésekbe és a külvilág felé küldött kódrendszer összeállása az, ami két irányba komponál meg alagútrendszereket és föld alatti folyosókat. Kettős szökésvonal, amely csigavonalszerűen hol eltávolodik, hol végtelenül közelít, mígnem a börtön alján – egy még kegyetlenebb kínzókamrát létrehozva – visszatalál a rabság eredeti színhelyére, a tömlőcbe. Azonban kettősségről beszéltünk, és valóban: nemcsak egy, a perverzitás vagy az extremitás – Artaud kifejezésével élve –, a kegyetlenség színházát lehetővé tevő felbomlasztott börtönpincéről van szó, hanem egy olyan átlátszó falú kínzás spektákulumról is, amely az exteriorításban a leveleken keresztül hirtelen villanhat fel, majd tűnhet el nyomtalanul. Nem véletlenül használjuk a nyomtalanul kifejezést, hiszen míg az exterioritás, a nagyvárosi élet produktív mindennapisága zajlik, addig a megszokott valóság mögött spektákulumként vagy szimulakrumként fel-felvillanó kínzókamrák tűnnek fel, és ütlegelik, kínozzák a test egészét. Termelés, születés, létrejövés, alakulás, a produktivitás mindennapjai és közben betegség, vérfertőzés, fájdalom, csonkolás, késelés és az erőszak megannyi formája, az áldozathozatal és a kiáradás bataille-i formái.³⁰ A levelek tehát a megkínzott és felfüggesztett test húsba írt mélyedéseinek, sebeinek dekódolódása és nyelvi jelekbe történő rekódolódása, egy idegen és fenyegető, de egyben vágyott külvilág felé, egy olyan exterioritás felé, amely kivetette magából a márkit, egy olyan világ felé, amely teljességgel elzárkózott és csak csalogató, bizonytalan, zavarodott hírfoszlányokat és narratíva-töredékeket engedett közel Sade-hoz. Ahogy a deterritorializált levelek által megkonstruált – még perverzebb és még szadomazochisztikusabb – kínzókamra egyszerre jelenik meg nyomtalanul a külvilágban és a párizsi börtön alagútrendszereiben, úgy a testen lévő hegeseések is teljességgel rekonstruálhatatlan módon lépnek kapcsolatba a külvilággal és a folyamatosan feltűnő, majd nyomtalanul megszűnő büntető és fegyelmező rendszerekkel. Az írott betűk a testet ért sebek szökésvonalai, a sérülések textuális tenyésztésének helyt adó olyan kódfraktálok,³¹ amelyek a kifejezhetetlen szenvedés és a test egészének a fájdalom alatti összeroskadását teszik lehetővé. Sade levelei a szenvedés és a megkínzottság kiáradó lenyomatai: „A levél az egyetlen kapcsolat a külvilággal, az egyetlen levelezési lehetősége a panasz és méltatlankodás végeérhetetlen áradatának, de annak is, ami Sade társalgási igényéből még megmaradt.” A deterritorializáció itt is egysíkúságba, monotóniába csap át, azonban ez homogenitás csak előkészíti a panasz és a méltatlankodás végeérhetetlen áradatának kilövellő heterogenitását, amely az exteriorításban levéltöredékek és csonka, később feldezett regények formájában csapódik le. Azonban nem egy leállásról vagy elhallgatásról van szó, hanem a felfüggesztett test monotóniájának szenvedélyes, kínzó és erőszakos mondatfűzérének ostorként való továbbműködéséről beszélhetünk. Az unalom

³⁰ Horváth Márk – Lovász Ádám (2017) *Látomások a lefejezésről. Georges Bataille filozófiája* (Szombathely: Savaria University Press)

³¹ Thomas 2003: 77.

által felkorbácsolt szeszélyes Sade-ról Thomas is értekezik: „*a levelezés tehát felbecsülhetetlen értékű dokumentuma a rabságban töltött évek mindennapjainak. Ezek a levelek szélsőségesen változó hangulatairól éppúgy tudósítanak, mint eltökéltségéről, márpedig ő, minél mostohább vele a sors, annál eltökéltebb.*”³² A monotónia: a rabságban töltött évek mindennapjaiban feloldódó és elkenődő szexuális kielégületlenség és a testet gyötrő bezáródó, erőszakosan összecsukló interioritás különös egyvelege. A leveleket egy önműködő, a megtört testről leváló skizoid kéz írta, aminek remegésében a változó hangulatok mellett a kegyetlen sors testcsontkítása is szerepet játszik. Nincs szubjektum, nincs szándék, kizárólag a gépies elrendeződés szadomazochisztikus burjánzása: a gépies jelek csoportokat és olyan sorozatokat alkotnak, amelyek a levelek és a perverz történetek alakzatdarabkái deterritorializálják a társadalom egészét. Sade vagy Kafka levelei a társadalom kötőszöveibe fúródnak be, és olyan gépies jeleken keresztül sodródnak vagy csúsznak el, amelyek felülkódolják a társadalom testét.

Sade levelei és perverz történetei a felfüggesztett és a szexuális kielégületlenségtől meggyötört monotonikus test deterritorializációs rángásaiból, a kéz remegéséből és túlműködéséből jöttek létre. A toll olyan fegyver, amellyel az exterioritásba lehet a test monotóniába feloldódott partikuláris darabjait és diskurzív vagy narratív töredékeit eljuttatni: szadizmusból építkező hiperszadista fegyver és egyben a horror-kommunikáció stílár és dikszurzív előképe. Sade és az írás kapcsolatáról így ír Thomas: „*neki a toll (a hattyútoll – ezt kedveli legjobban) az egyetlen fegyver. És Sade a stílusát nemhogy nem akarja visszafogni, épp ellenkezőleg, tomboló dühéhez igazítja.*”³³ A toll hegyes éle egyszerre felidézi a rabság gyötrelmeit, de pontszerűen átmeneti zónákat nyit meg dekonstruálva a zárt interioritást a külvilág szadomazochisztikus felülkódolásán keresztül. A zártság a húsba vés jeleket, perverz nyelven túli extrakommunikatív nyomokat, amelyek keverednek a külvilágból érkező töredékes, széttartó heterogén hírfoszlányokkal. A bezáródás kísértetiesége által monotóniába kényszerített test furcsa üzenetekkel lép meg a börtön falai közül, a fizikailag megostromlott test húsba írt üzenete töredékes és perverz líraiságán keresztül rizomatikus kúszónövényhez vagy földalatti járatokhoz hasonlóan tör ki a zárt térből. Mark Fisher szerint a kísértetiesnek alapvető jellemzője, hogy az adott valósághoz való kapcsolódási pontjainkat, a jelen helyzethez való kötődéseinket megbontja, de ez a feloldás úgy történik meg, hogy a változást nem kíséri a rettegés vagy erőteljes sokk hatás.³⁴ Valóban, a felfüggesztettség monoton aktusa idegenné teszi a testet környezetétől, miközben éppen fizikailag közel kerül a bezáródás interioritásához: láncok, bilincsek, zárt ajtók, szűk folyosók, ezek a kísérteties territorialitások mind az idegenség és a félelem érzetét hozzák létre. A felfüggesztett és inaktivitásba belemerülő test esetén beszélhetünk egy hozzárendelésről, egy kiegészítésről vagy hozzáadódásról. Erre a hozzárendelésre alkalmazhatjuk Deleuze „*aktív ritmus*” kifejezését, amely az aktív ereszkedésére vagy zuhanására utal: „*Az aktív ritmus esés, de ez nem feltétlenül térbeli, kiterjedés mentén értett ereszkedés, hanem ereszkedés az érzetátmenet, az érzeten belüli szintkülönbség formájában.*”³⁵ Az aktív ritmus esése az interioritás záródása, a fogság fokozódása és a test ezen keresztül történő tönkremenése. Ez a belső rothadás,

---

³² Uo.

³³ Thomas 2003: 82.

³⁴ Fisher, Mark (2017) *The Weird and the Eerie* (London: Repeater Books), 13.

³⁵ Deleuze, Gilles (2014 [1981]) *Francis Bacon: Az érzet logikája* (Budapest: Atlantisz), 86.

felbomlás vagy szétesés vagy szétszereltetés nem kizárólag térbeli vagy kiterjedésbeli ereszkedés és zuhanás, hanem a test szöveteinek, pólusainak és felületeinek megereszkedése és deterritorializációja. Azonban Sade leveleinek és történeteinek szadista szenzualitása nem jöhetett volna létre az interioritás fokozatos összezáródása, valamint az aktív ritmus esésének destruktív mozgása nélkül.

Egy olyan töredezett, nem lineáris horror-kommunikációs elméletet kívánunk megalkotni, amely Sade-tól Kafkán át a félelmetes internet mém, Slender Man felé mutat, pontosabban Slender Man késeléses kapcsolatteremtő gesztusába torkollik. A töredékek, a levelek és a Slender Man-féle gyilkosságba torkolló horror-kommunikáció egy kiborgizációs folyamatra is utal. Ha megpillantjuk Slender Man egyik legnépszerűbb ábrázolását, akkor egy hipervalós szimulációs alapú megnyilvánulással állunk szemben, amely az internet és a halál különös összefonódására utal. De Slender Man valójában nem más, mint egy kiborg, egy olyan kibernetikus organizmus, amely a gép és az élő szervezet hibridjeként a társadalmi valóság és a hipermedialitás és a spektákulum által megkonstruált elképzelt közeg teremtménye.³⁶

Az aktív ritmus esésének három megnyilvánulásával van dolgunk Sade, Kafka és Slender Man esetén, amely a destrukció kiindulópontjainak és vonatkozási pontjainak az eltolódását vagy nyomszerűvé válását mutatja meg. Sade testének monoton felfüggesztettségéből eredő mazochizmusa a felvilágosodás értékeinek teljes destrukciójának szadizmusába torkollott. Kafka esetén a leveleken keresztül a modern bürokratikus társadalom skizo-analitikus dekonstrukciója történik meg, míg Slender Man esetén a kapcsolatteremtés rombolás, pusztítás, végtelen destrukció, aminek már valóságalapja is véglegesen megszűnt vagy legalábbis teljességgel elbizonytalanodott. Deleuze és Guattari Kafka levelei kapcsán kiemelik a témátlanság és a befejezhetetlenség, a homogenizálhatatlanság felbukkanásait: *„Mégis elég az írásgép egyetlen, meghatározott alkatrészét, akár csak a három legfontosabb fogaskereket – a leveleket, az elbeszéléseket és a regényeket – górcső alá venni, hogy belássuk, ezek a témák nincsenek sehol, és egyáltalán nem is működnek. Minden egyes fogaskerék rendelkezik viszont affektív hangzással. A levelekben a félelem ilyen, nem pedig a büntudat: félelem attól, hogy a csapda ránk zárul, hogy az áramlás ellenünk fordul, vagy a vámpír félelme, hogy meglepi őt a nappal fénye, a vallás, a fokhagyma, a karó.”*³⁷ Slender Man esetén az arctalan szörny, az arctalan fantom az identitástól, a megszólíthatóságtól és a személyességtől fél. Emelkedett, kilapított nyúlánk teste eltávolítja arctalanságát, vertikálisan kimozdítva a megközelíthetőség zónájából. Azonban folyamatosan, vámpírként remeg attól, hogy valaki kapcsolatba lép vele, megszólítja vagy valóságosságáról meggyőzi. Deterritorializálódó skizoanalízis, amelyet a pszichoanalízis reterritorializációs tendenciája fenyeget. Slender Man-nek egy olyan horror-kommunikációra van szüksége, amelyen keresztül kivédheti az identitás rémét vagy a figyelem összpontosulásának napsugarait. Slender Man egy olyan vámpír, aki ön-vérszíváson keresztül végtelenül deterritorializálta magát, egészen addig a pontig, amikor már csak egy fehér, tompa, elnyúló alak maradt. A gyermekgyilkolás ennek a horror-kommunikációnak a beteljesedése, ahol a heterogén digitális fraktalizáltság és az emberi test szétszerelése találkozik. Egy Slender Man-ről szóló cikk szerint, főleg a fiatalokat érdekli a hófehér bőrű, rendkívül magas, sötét öltönyös figura,

³⁶ Haraway, Donna J. (2009) "Kiborg kiáltvány: tudomány, technika és szocialista feminizmus az 1980-as években" link: <https://hirnok.files.wordpress.com/2009/06/haraway.pdf>

³⁷ Deleuze és Guattari 1986 [1975]: 92.

és ezt a torz alakot is leginkább a gyermekek foglalkoztatják.³⁸ Slender Man akkor került be a hírekbe, „amikor 2014-ben a wisconsini Waukesha városában két 12 éves lány az erdőbe csalta, és tizenkilenc késszúrással megpróbálta megölni szintén 12 éves barátnőjüket.”³⁹ A gyilkossági kísérletet a fiatal lányok Slender Man tiszteletére hajtották végre, aki – a lányok szerint – megfenyegette őket, hogy ha nem végzik ki barátnőjüket, akkor teljes családjukat kiirtja. Az internet mém, a digitalitás fraktalizált szörnye szeletelt, felvagdalt, apró darabkákra szétszedett emberhúsrá éhezett. Egy kibernetikai mutáns, egy poszthumán kiborg, aki már-már mitikus módon saját eredettörténetét idézi fel ezen áldozati rítusokon keresztül. A felszabdalt társadalmi mező romjain dúló horror-kommunikáció valódi vért és valódi áldozatot kíván. A *Something Awful* internetes fórumában fokozatosan megkonstruálódó Slender Man az internet és a digitális hálózatok poszthumán potencialítására és önműködésére utal. Ezen hálózatok komplexitásában és hatásában meghaladják az ember szűk hatáskörét és aktivitását. Slender Man sikeressége kapcsán *Andrew Peck* is kiemeli annak összetett, komplex jellegét, amely mégis megfelelően titokzatos és ködös ahhoz, hogy bárki képes legyen kapcsolódni ehhez az internetszörnyhöz.⁴⁰ Peck egyenesen közösségi birtoklásról beszél Slender Man kapcsán. Azonban a közösséghez rituálék, áldozatok és a szimbólumok is szükségesek. Ezek szerint a tanulmányunkban felvezetett horror-kommunikáció egy új poszthumán közösségiség, egy abszontológiai rituális szentség lehetőségét is rejti? A digitális kódok, a profanizált szavak, a széttartó és a valóságot dekonstruáló internetes hálózatok végén egy, a testet szétszerelő skizofrénikus, szadomazochisztikus szentség bújik meg? A húsdarabok, a vérző sebek és a poszthumán horrorkommunikatív írás mélyén megpillanthatjuk a sötét szemű lányok fekete szeméit, akik hívogatóan néznek vissza ránk.

Bibliográfia

BLANCHOT, Maurice (2014 [1973]) *A túl nem lépés* (Budapest: Kijarat K.)

DELEUZE, Gilles – GUATTARI, Felix (2009 [1975]) *Kafka: A kisebbségi irodalomért* (Budapest: Qadmon Kiadó)

DELEUZE, Gilles – PARNET, Claire (1990) *Párbeszéd* (Budapest: L’Harmattan)

DELEUZE, Gilles – SACHER-MASOCH, Leopold von (1991 [1989]) *Mazochism: Coldness and Cruelty & Venus in Furs* (New York: Zone Books)

DELEUZE, Gilles (2008 [1985]) *A mozgás-kép. Film 1.* (Budapest: Új Palatinus)

DELEUZE, Gilles (2008 [1985]) *Az idő-kép: Film 2.* (Budapest: Palatinus)

DELEUZE, Gilles (2014 [1981]) *Francis Bacon: Az érzet logikája* (Budapest: Atlantisz)

FISHER, Mark (2017) *The Weird and the Eerie* (London: Repeater Books)

---

³⁸ http://index.hu/kultur/cinematrix/2017/02/12/beware_the_slenderman_hbo_dokumentumfilm_gyilkosság/

³⁹ Uo.

⁴⁰ Peck, Andrew (2015) “Tall, Dark, and Loathsome: The Emergence of a Legend Cycle in the Digital Age”. *Journal of American Folklore*. 128 (509): 333–348.

- FLUSSER, Vilém (1997) *Az írás: Van-e jövője az írásnak?* (Budapest: Balassi, BAE Tartóshullám, Intermédia)
- HARAWAY, Donna J. (2009) “Kiborg kiáltvány: tudomány, technika és szocialista feminizmus az 1980-as években” link: <https://hironok.files.wordpress.com/2009/06/haraway.pdf>
- HARAWAY, Donna J. (2016) *Staying with the Trouble: Making Kin in the Chthulucene* (Durham and London: Duke University Press)
- HERBRECHTER, Stefan (2013) *Posthumanism. A Critical Analysis* (London and New York: Bloomsbury Academic)
- HORVÁTH Márk – LOVÁSZ Ádám (2016) *Absentology and epistemology* link: <http://veneratio.eu/blog/2016/03/29/mark-horvath-adam-lovasz-absentology-and-epistemology/>
- HORVÁTH Márk – LOVÁSZ Ádám (2017) *Látomások a lefejezésről. Georges Bataille filozófiája* (Szombathely: Savaria University Press)
- MATALIN Dóra (2017) “Kicsoda Slenderman, és miért akarnak ölni miatta?” link: http://index.hu/kultur/cinematrix/2017/02/12/beware_the_slenderman_hbo_dokumentumfilm_gyilkosság/
- MERLEAU-PONTY, Maurice (2006 [1964]) *A látható és a láthatatlan* (Budapest: L’Harmattan)
- NANCY, Jean-Luc (2010 [2000]) *A portré tekintete* (Budapest: Műcsarnok)
- NANCY, Jean-Luc (2013 [2000]) *Corpus* (Budapest: Kijárat Kiadó)
- PECK, Andrew (2015) “Tall, Dark, and Loathsome: The Emergence of a Legend Cycle in the Digital Age”. *Journal of American Folklore*. 128 (509): 333–348.
- THOMAS, Chantal (2003) *Sade* (Budapest: Magyar Könyvklub)